

44**USTAWA**

z dnia 20 grudnia 1996 r.

o portach i przystaniach morskich.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady tworzenia podmiotów zarządzających portami i przystaniami morskimi, ich organizację i funkcjonowanie.

2. Granice portów i przystani morskich określają odrębne przepisy.

3. Przepisów ustawy nie stosuje się do portów wojennych.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) gminie — rozumie się przez to gminę lub gminy, w których granicach jest położony port lub przystań morska,

2) porcie lub przystani morskiej — rozumie się przez to akweny i grunty oraz związaną z nimi infrastrukturę portową, znajdujące się w granicach portu lub przystani morskiej,

3) portach o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej — rozumie się przez to porty morskie w Gdańsku, Gdyni, Szczecinie i Świnoujściu,

4) infrastrukturze portowej — rozumie się przez to znajdujące się w granicach portu lub przystani morskiej ogólnodostępne obiekty, urządzenia i instalacje związane z funkcjonowaniem portu, znajdujące się na gruntach, którymi gospodaruje podmiot zarządzający,

5) infrastrukturze zapewniającej dostęp do portów lub przystani morskich — rozumie się przez to prowadzące do portu lub przystani morskiej oraz położo-

ne w granicach portu lub przystani morskiej tory wodne, wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami,

- 6) podmiocie zarządzającym — rozumie się przez to, utworzony na podstawie niniejszej ustawy, podmiot powołany do zarządzania portem lub przystanią morską,
- 7) jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa — rozumie się przez to Zarząd Portu Gdańsk SA w Gdańsku, Morski Port Handlowy Gdynia SA w Gdyni, Zarząd Portu Szczecin-Świnoujście SA w Szczecinie, utworzone na podstawie art. 5 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 60, poz. 253 i Nr 111, poz. 480, z 1994 r. Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685 oraz z 1996 r. Nr 90, poz. 405 i Nr 106, poz. 496).

Rozdział 2

Gospodarka gruntami w portach i przystaniach morskich

Art. 3. 1. Przeniesienie własności, użytkowania wieczystego lub oddanie w użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub gminy, położonych w granicach portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, wymaga zgody Ministra Skarbu Państwa, wyrażonej w porozumieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej.

2. Przeniesienie własności, użytkowania wieczystego lub oddanie w użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub gminy, położonych w granicach pozostałych portów lub przystani morskich, wymaga zgody Ministra Skarbu Państwa po zasięgnięciu opinii dyrektora właściwego urzędu morskiego.

3. Oddanie gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub gminy, położonych w granicach portów morskich, w użytkowanie, dzierżawę lub najem, na okres powyżej 3 lat, wymaga zgody Ministra Skarbu Państwa po zasięgnięciu opinii dyrektora właściwego urzędu morskiego.

Art. 4. 1. Podmiotowi zarządzającemu portem służy:

- 1) prawo pierwokupu przy sprzedaży lub przeniesieniu użytkowania wieczystego,
- 2) prawo pierwszeństwa przy oddaniu w użytkowanie wieczyste

gruntów położonych w granicach portów lub przystani morskich.

2. Sprzedaż, przeniesienie użytkowania wieczystego lub oddanie w użytkowanie wieczyste gruntów, z naruszeniem ust. 1, jest nieważne.

Art. 5. 1. Własność akwenów portowych i infrastruktury zapewniającej dostęp do portów lub przystani morskich przysługuje Skarbowi Państwa i jest wyłączona z obrotu.

2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej określi, w drodze zarządzenia, obiekty, urządzenia i instalacje wchodzące w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu dla każdego portu o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej.

3. Właściwy dyrektor urzędu morskiego określi, w drodze zarządzenia, obiekty, urządzenia i instalacje wchodzące w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do każdego z portów, innego niż wymienione w ust. 2, i przystani morskich.

Rozdział 3

Zarządzanie portami morskimi o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej

Art. 6. 1. Utworzone na podstawie niniejszej ustawy spółki akcyjne zarządzające portami o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej działają na podstawie przepisów Kodeksu handlowego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. Przedsiębiorstwa spółek, o których mowa w ust. 1, mają charakter użyteczności publicznej.

Art. 7. 1. Przedmiot działalności przedsiębiorstwa podmiotu zarządzającego obejmuje, w szczególności:

- 1) zarządzanie gruntami i infrastrukturą portową,
- 2) prognozowanie, programowanie i planowanie rozwoju portu,
- 3) budowę, rozbudowę, utrzymywanie i modernizację infrastruktury portowej,
- 4) pozyskiwanie gruntów na potrzeby rozwoju portu,
- 5) świadczenie usług związanych z korzystaniem z infrastruktury portowej.

2. Przedmiotem działalności przedsiębiorstwa podmiotu zarządzającego nie może być prowadzenie innej działalności gospodarczej niż ta, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 5.

Art. 8. Podmiot zarządzający jest uprawniony do stanowienia i pobierania opłat portowych.

Art. 9. 1. Źródłami przychodów podmiotu zarządzającego są:

- 1) opłaty z tytułu użytkowania, najmu, dzierżawy lub innej umowy, na mocy której podmiot zarządzający oddaje w odpłatne korzystanie grunty oraz obiekty, urządzenia i instalacje portowe,
- 2) opłaty portowe,
- 3) przychody z usług świadczonych przez podmiot zarządzający,
- 4) wpływy z innych tytułów.

2. Przychody z działalności podmiotu zarządzającego przeznacza się na:

- 1) budowę, rozbudowę, utrzymanie i modernizację infrastruktury portowej,
- 2) realizację innych zadań wynikających z przedmiotu jego działalności,
- 3) pokrycie jego bieżących kosztów utrzymania.

Art. 10. 1. Budowa, modernizacja i utrzymanie infrastruktury zapewniającej dostęp do portów są finansowane ze środków budżetu państwa, w wysokości określonej w ustawie budżetowej.

2. Budowa, modernizacja i utrzymanie infrastruktury portowej są finansowane ze środków podmiotu zarządzającego.

3. Zadania, określone w ust. 2, mogą być dofinansowywane ze środków budżetu państwa.

Art. 11. Podmioty zarządzające opłacają podatek od nieruchomości w wysokości 40% stawki ustalonej przez właściwe organy.

Art. 12. 1. Podmioty gospodarcze, działające na obszarze portu o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, mogą utworzyć radę interesantów portu, jako organ doradczy podmiotu zarządzającego portem.

2. Organizację i przedmiot działalności rady określa uchwalony przez nią statut.

Rozdział 4

Tworzenie i organizacja podmiotów zarządzających w portach o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej

Art. 13. 1. Spółkę akcyjną o firmie „Zarząd Morskiego Portu Gdańsk Spółka Akcyjna” zawiązą: Skarb Państwa, obejmując co najmniej 51% akcji spółki, oraz gmina Gdańsk, obejmując co najmniej 34% akcji.

2. Spółkę akcyjną o firmie „Zarząd Morskiego Portu Gdynia Spółka Akcyjna” zawiązą: Skarb Państwa, obejmując co najmniej 51% akcji spółki, oraz gmina Gdynia, obejmując co najmniej 34% akcji.

3. Spółkę akcyjną o firmie „Zarząd Morskiego Portu Szczecin—Swinoujście Spółka Akcyjna” zawiązą: Skarb Państwa, obejmując 51% akcji spółki, oraz gminy Szczecin i Swinoujście, obejmując po 24,5% akcji.

4. Akcje Skarbu Państwa i gmin, o których mowa w ust. 1—3, są imienne i uprzywilejowane, w zakresie pierwszeństwa przy podziale majątku spółki, w razie jej likwidacji.

5. Skarb Państwa zachowuje w spółkach, o których mowa w ust. 1—3, co najmniej 51% sumy głosów, służących całemu kapitałowi.

6. Siedzibą spółki, o której mowa w ust. 3, jest miasto Szczecin.

Art. 14. Założyciele spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1—3, mogą pokryć ich kapitał akcyjny wkładami niepieniężnymi (aportami), w tym w postaci prawa własności nieruchomości, lub wkładami pieniężnymi.

Art. 15. Właściwy wojewoda, na wniosek Ministra Skarbu Państwa, wniesie do spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1—3, grunty Skarbu Państwa nie oddane w użytkowanie wieczyste i położone w granicach portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, celem pokrycia akcji tych spółek obejmowanych przez Skarb Państwa. Grunty, które nie zostaną wniesione do spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1—3, właściwy wojewoda przekaze, w drodze umowy, nieodpłatnie tym spółkom do nieodpłatnego użytkowania.

Art. 16. 1. Właściwy wojewoda przekaze, w drodze umowy, nieodpłatnie, na własność gminom, o których mowa w art. 13 ust. 1—3, na ich wniosek, grunty Skarbu Państwa nie oddane w użytkowanie wieczyste, położone w granicach portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, jeżeli grunty stanowiące mienie komunalne, położone w granicach tych portów, nie wystarczają na uzupełnienie pokrycia, przewidzianego w art. 13 ust. 1—3, udziału gminy w kapitale akcyjnym spółki.

2. Grunty otrzymane, w trybie ust. 1, gminy są obowiązkowo wniesić na pokrycie kapitału akcyjnego spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1—3.

3. Za czynności notarialne związane z utworzeniem spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1—3, oraz przekazaniem gruntów, o którym mowa w ust. 1 i art. 15, pobiera się stałą opłatę notarialną.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 3.

Art. 17. Przekazaniu, o którym mowa w art. 15 i art. 16 ust. 1, nie podlegają grunty będące w zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.

Art. 18. Władzami spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1—3, są:

- 1) walne zgromadzenie,
- 2) rada nadzorcza,
- 3) zarząd.

Art. 19. 1. Członków rady nadzorczej spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2, wybiera walne zgromadzenie. W skład rady nadzorczej wchodzi również przewodniczący rady interesantów portu, jeżeli zostanie ona powołana. Przewodniczącym rady nadzorczej jest przedstawiciel gminy.

2. W skład rady nadzorczej spółki, o której mowa w art. 13 ust. 3, wchodzi:

- 1) przedstawiciele Skarbu Państwa, wskazani przez Ministra Skarbu Państwa, działającego w porozu-

mieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej, powoływani przez Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej,

- 2) przedstawiciele gmin, o których mowa w art. 13 ust. 3, w równej liczbie, powoływani przez rady tych gmin,
- 3) przewodniczący rad interesantów portów Szczecin i Świnoujście, jeżeli zostaną one powołane.

3. Liczbę członków rady nadzorczej spółki, o której mowa w art. 13 ust. 3, określa walne zgromadzenie. Funkcję przewodniczącego rady nadzorczej sprawuje przemiennie przedstawiciel gminy Świnoujście i Szczecin.

Art. 20. Do kompetencji rady nadzorczej spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1—3, należy w szczególności:

- 1) opiniowanie kierunków rozwoju portów,
- 2) opiniowanie projektów inwestycyjnych dotyczących budowy i rozbudowy infrastruktury portowej,
- 3) opiniowanie rodzajów i wysokości opłat portowych,
- 4) powoływanie i odwoływanie zarządu spółki.

Art. 21. 1. Członków zarządu spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1—3, powołuje rada nadzorcza.

2. W skład zarządu spółki, o której mowa w art. 13 ust. 3, wchodzi po jednym — przedstawiciel zarządu gminy Szczecin i Świnoujście.

Art. 22. Statuty spółek, o których mowa w art. 13 ust. 1—3, uchwała zgromadzenie wspólników po uzgodnieniu ich treści z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej.

Rozdział 5

Inne porty i przystanie morskie

Art. 23. 1. O formie prawno-organizacyjnej zarządzania portami nie mającymi podstawowego znaczenia dla gospodarki narodowej oraz przystaniami morskimi decyduje gmina, jeżeli grunty, na których jest położony port lub przystań morska, stanowią mienie komunalne.

2. Do zarządzania portami i przystaniami morskimi, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 7—9, art. 11 i art. 12.

3. W portach i przystaniach morskich, o których mowa w ust. 1, budowa, modernizacja i utrzymanie infrastruktury zapewniającej dostęp do portów i przystani morskich są finansowane ze środków budżetu państwa, w wysokości określonej w ustawie budżetowej.

Art. 24. 1. Właściwi wojewodowie przekażą, w drodze umowy, nieodpłatnie na własność gminom, na ich

wniosek, grunty Skarbu Państwa nie oddane w użytkowanie wieczyste, położone w granicach portów i przystani morskich, o których mowa w art. 23.

2. Przekazaniu, o którym mowa w ust. 1, nie podlegają grunty będące w zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.

3. Za czynności notarialne związane z utworzeniem spółki prawa handlowego do zarządzania portem lub przystanią morską, o których mowa w art. 23 ust. 1, oraz przekazaniem gruntów, o którym mowa w ust. 1, pobiera się stałą opłatę notarialną.

4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 3.

Art. 25. 1. W przypadku niepowołania podmiotu zarządzającego portem lub przystanią morską, o których mowa w art. 23 ust. 1, zarządzanie infrastrukturą portową i infrastrukturą zapewniającą dostęp do portu lub przystani morskiej należy do dyrektora właściwego urzędu morskiego.

2. Dyrektor urzędu morskiego jest uprawniony do stanowienia i pobierania opłat portowych w portach lub przystaniach morskich, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 6

Zmiany w obowiązujących przepisach

Art. 26. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, Nr 103, poz. 446 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 47, poz. 212 i Nr 131, poz. 629, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 31, poz. 118, Nr 84, poz. 384, Nr 85, poz. 388, Nr 89, poz. 415 i Nr 123, poz. 601, z 1995 r. Nr 99, poz. 486 oraz z 1996 r. Nr 5, poz. 33, Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775) w art. 8 w pkt 1 skreśla się wyrazy „portów morskich i”.

Art. 27. W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 212 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 85, poz. 426, Nr 90, poz. 446, Nr 141, poz. 700 i Nr 147, poz. 713 oraz z 1996 r. Nr 41, poz. 177 i Nr 45, poz. 199) w art. 11 w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) transportu morskiego, lotniczego oraz wykonywania innych usług lotniczych, a także zarządzania portami morskimi innymi niż porty o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej i lotniskami,”.

Art. 28. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127,

poz. 627, z 1995 r. Nr 5, poz. 25, Nr 86, poz. 433, Nr 96, poz. 478, Nr 133, poz. 654 i Nr 142, poz. 704 oraz z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 34, poz. 146, Nr 90, poz. 405, Nr 137, poz. 639 i Nr 147, poz. 686) w art. 17 w ust. 1 na końcu pkt 25 kropkę zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się pkt 26 w brzmieniu:

„26) dochody podmiotów zarządzających portami lub przystaniami morskimi w części przeznaczonej na budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury portowej oraz na realizację zadań określonych w art. 7 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 44).”

Art. 29. W ustawie z dnia 29 marca 1996 r. o zmianie ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 45, poz. 199) w art. 8 skreśla się wyrazy „portami morskimi i”.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 30. Minister Skarbu Państwa, działając w porozumieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej, po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, dokona zmian statutów w zakresie przedmiotu

przedsiębiorstwa następujących jednoosobowych spółek Skarbu Państwa:

- 1) Zarząd Portu Gdańsk SA w Gdańsku,
- 2) Morski Port Handlowy Gdynia SA w Gdyni,
- 3) Zarząd Portu Szczecin — Świnoujście SA w Szczecinie.

Art. 31. Jeżeli, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, rada gminy nie podejmie uchwały o przystąpieniu do spółki, o której mowa w art. 13 ust. 1—3, spółkę zawiąże Skarb Państwa.

Art. 32. Podmioty, które w dniu wejścia w życie ustawy wykonują działalność gospodarczą w zakresie zarządzania portami morskimi innymi niż porty o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, obowiązane są w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wystąpić z wnioskiem o koncesję.

Art. 33. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*